

N:o 1 - 19 årg.

4 B

68293/1

4 Januari 1936.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Ansvarig redaktör: M. Westerblom

Red. Rütli 3, Tallinn.

Prenumerationspris:

Inrikes

Utländet

1 år Ekr 2:—

1 år Ekr. 4:—

1/2 " " 1:—

1/2 " " 2:—

Kustbons medarbetare:

Professor S. Karling, Tartu
 Professor P. Wieselgren, Tartu
 Skolförestånd. A. Stahl, Tallinn
 Fru Gundel Stahl
 Prosten K. Nilsson
 Rektor A. Üksti, Haapsalu
 Pastor Hj. Pöhl, Wormsö
 Skolförestånd. A. Nyman, Wormsö
 Skolläraren T. Gärström
 " A. Westerblom
 Stud. A. Berggren
 Fröken M. Hollingers
 Rektor P. Byström, Noarootsi
 Fru E. Byström
 Kyrkoherde Sven Danell
 Skollärare A. Samberg
 Skollärare Viktor Pöhl
 Skolförestånd. H. Timmerman, Sutlepi
 Skolförestånd. A. Vesterberg, Riguldi
 " Joel Nyman
 Skollärare K. Blees
 " Arvid Nyman
 " A. Bergman
 Handlanden G. Stahl
 Skolförestånd. M. Gottkamp, Vihterpalu
 " Johannes Pöhl, Pakri
 Skolläraren A. Appelblom, Naissaar
 m. fl.

Till våra läsare.

Efter en kortare tids avbrott utkommer estlandssvenskarnas gamla tidning „K u s t b o n“ härmed på nytt. Anledningen till tidningens tillfälliga upphörande var, att Svenska Folkförbundet, som förr utgav tidningen, i likhet med alla andra politiska föreningar i landet fått inställa sin verksamhet. Sedan dess har emellertid Svenska Odlingens Vänner övertagit Kustbon och kommer hädanefter att stå som dess utgivare. Därmed är det egentligen endast länge närda planer, som gått i uppfyllelse. Frågan om Kustbons överförande till Svenska Odlingens Vänner har i själva verket sedan flera år tillbaka stått på dagordningen, ehuru planen först nu under omständigheternas tryck förverkligats. För de flesta estlandssvenskar har det nämligen redan länge stått klart, att en tidning, som skall vara estlandssvenskarnas officiella organ, icke bör utgivas av en ensidigt politisk förening, och naturligtvis ännu mindre av enskild person.

Svenska Odlingens Vänner har genom sina lokalavdelningar å alla platser ett så pass starkt stöd hos befolkningen, att tidningen i föreningens händer bör kunna bli ett tillförlitligt språkrör för svenskarna i Estland. En borgen därför är också den förteckning över medarbetare, som återfinnes på annan plats i tidningen.

Kustbon kommer att innehålla allt nytt av allmänna intresse, som tilldrager sig å estlandssvenska orter samt i Estland för övrigt. Det arbete, som i Sverige bedrivs till estlandssvenskarnas bästa, kommer också att följas. Dessutom inflyta i varje nummer artiklar i olika ämnen, som äro av intresse för estlandssvenskarna och Kustbons övriga läsare.

Prenumerationspriset är för helt år 2 kronor inom Estland och 4 kronor i utlandet. Prenumeration kan verkställas hos Kustbons redaktion direkt eller i Estland genom S. O. V:s lokalavdelningar och i Sverige genom Riksföreningen för Svenskhetens Bevarande i Utlandet eller dess lokalavdelningar. Kustbons adress är fortfarande Rütli 3, Tallinn.

Tills vidare utkommer Kustbon endast en gång i veckan. Om tidningen finner nödigt stöd hos läsekretsen är det likväl gott hopp om att den framdeles kan utgivas två gånger i veckan och sålunda bli en ersättning för andra halvveckotidningar, som nu läsas i vår svenskbygd. Möjligen kan också i så fall formatet bli större.

I hopp om fortsatt stöd i form av prenumeration och bidrag tillönska vi alla Kustbons läsare och vänner ett

Gott Nytt År!

Förnyelse.

Såväl i naturen som i livet kunna vi skönja en förnyelsens lag. Visserligen är det mycket gammalt som försvinner. Men ur det gamla framgår alltid

något nytt. Efter varje vinter knoppas en ny vår. Tidevarv komma och tidevarv försvinna. Varje natt ljusnar i en ny dag. Den nya, som framstår, är alltid vittnesbörd om liv och fyller oss därför med glädje.

Skriften jublar, när den talar om förnyelse. Se, jag gör allting nytt! Det gamla är förgånget, se något nytt har kommit! Och Herrens nåd är varje morgon ny. Nya himlar och en ny jord. I denna vår glädje över

nya ligger intet förkastande av det gamla. Mycket av det gamla är oss kärt och värt att älska. Vi älska vårt gamla modersmål och vilja för intet i världen lämna det ifrån oss. Vårt hjärta hänger fast vid den gamla hembygden och vid torvan, som fäderna brukat. Men det gläder oss, att mycket av detta gamla är livskraftigt nog att förnyas.

Ingenstädes se vi dock förnyelsens kraft så uppenbar och stark, som i människans inre liv. Och ingenstädes är behovet av förnyelse starkare än i människohjärtat. Ingenting kan heller giva en så utsäglig glädje, som att känna sig själv förnyas. Förnyelsens lag i människans inre liv heter syndaförlåtelse. Gud, som har lagt allt under förnyelsens lag, har icke

undantagit andelivet därifrån. Och vi veta, att syndaförlåtelsen hör oupplösligt samman med vår Frälsare och hans försoningsverk, då han led och dog för världens synder. Det var Guds vilja att förnyelsen i människohjärtat så skulle möjliggöras.

Ett årsskifte erinrar oss alltid om gammalt och nytt. Bakom oss ligger det gamla året. För vårt inre liv kännetecknas det av mycken bristfullhet. Men framför oss ligger det nya året. Det rymmer oändliga möjligheter. Ett nytt nådens år från Herren! Måtte det ingå icke blott med goda föresatser utan med verklig inre förnyelse, så att Herren får säga till oss: Se, det gamla är förgånget och något nytt har kommit!

K. N.

Folkomröstningen i februari får besluta, om nationalförsamlingen bör sammankallas.

Vid årsslutet vände sig Riksdagen K. Päts genom radio till alla landets medborgare i ett tal, vari han påminde om de svårigheter såväl som om de framsteg, som kunnat skönjas under det sistförflutna året. I sitt tal konstaterade Riksdagen, att trots den ogynnsamma sommaren som berett våra lantbrukare stora sorger, kunde man dock vid årets slut, då alla skördar voro bärgade, och efter att ha exporterat vad som kunnat undvaras, vara nöjd med resultatet efter de stora ansträngningarna och anse, att året slutat gott.

Lantbruket har visat sig vara i stånd att hålla handelsbalansen aktiv under hela året. Även landets industri har gjort betydande framsteg och skaffat arbete åt det stora antal arbetslösa, som för några år sedan förgäves trängdes vid arbetsbörsen. Också byggnadsverksamheten har gjort märkbara framsteg. Naturligt finns ännu i landet nödlidande familjer, varom de otaliga böneskrifter med anhållan om hjälp bära ett tyst vittnesbörd. Sådant har dock förekommit i alla länder och i alla tider.

Vidare berörde Riksdagen kuppörsöket den 8 december

och fördömde företaget att med självsvåld övertaga makten. Riksdagen uttalade, att vårt folk aldrig skulle kunnat underordna sig en sådan genom självsvåld påträngd makt. Det överensstämmer icke med folkets ideal och statliga tänkesätt, ty det strider mot den fria självstyrelseformen.

Beträffande den framtida styrelseformen i landet yttrade Riksdagen, att han i samråd med överbefälhavaren och regeringen kommer att i februari framlägga lagförslag, enligt vilket folket självt genom allmän folkomröstning får avgöra, om det är villigt att välja en nationalförsamling och befullmäktiga densamma att behandla grundlagsfrågan. Härvid uttalade Riksdagen sin förhoppning om, att medborgarna — fullt medvetna om de faror, som de överlevat — nu på regeringens förslag enhälligt besluta sig för att i närmaste framtid sammankalla en folkrepresentation. Därmed återfår vårt kära fosterland de säkra institutioner, som tillåta oss att leva i frid och samförstånd samt ordna förvaltningen efter folkets egen vilja.

* * *

När Riksdagen vidrörde frågan om kuppörsöket den 8 december avbröts radioförbindelsen. Senare har det visat sig vara ett illvilligt försök av kuppmakarnas likatänkande att hindra radiolyssnarna höra Riksdagens tal.

Några blad ur Kustbons historia.

Varje ting, hur stort eller litet det än är, har sin historia. Ja, varför icke också sin förhistoria om man så vill. Så ock med estlandssvenskarnas tidning. Kustbons förhistoria kan dateras så långt tillbaka som till år 1902. Nämda år diskuterades frågan om organiserandet av en svensk kulturförening i Estland och en budbärare till alla svenskar i landet av två, numera hädangångne svenskhetens förkämpar, kantor Johan Nyman och lektor Hans Pöhl. Kulturföre-

ningen resulterade året därefter i en nykterhetsförening, emedan en sådan var den enda tillåtna sammanslutning, som kunde åstadkommas under då rådande förhållanden. Budbäraren utkom av samma skäl 1903 i form av Kalender för svenskarna i Estland. Sedan dess har icke tanken om kulturföreningen eller budbäraren fått vila. Kulturföreningen kom till stånd 1908 under benämning „Svenska Odlingens Vänner i Estland“, men budbäraren lät alltfortfarande vänta på

sig. Att ett eget språkrör var av stort behov kan man lätt förstå, om man gör sig mödan genomgå en del svenska tidningar i Finland under åren 1907—1915. Här finner man ofta sakliga inlägg av estlandssvenskar beträffande våra egna bildningssträvanden. 1914 ingick i Västra Finland en hel serie under rubriken: „Svenska språkrör“ och liksom diskuterades i samma tidning estlandssvenska förhållanden under året 1915. Omvälvningarna i Ryssland, förorsakade av världskriget, togo en lyckosam vändning för Estland, och här-

vidlag voro ej heller landets svenskar sena att taga vara på de möjligheter som i den kulturella och politiska utvecklingen kunde åstadkommas. Tanken på egen tidning började taga fasta former, och 1918 utgavs för första gången "Kustbon", Tidning för svenskarna i Estland. Till en början stod lektor Hans Pöhl som utgivare, men 1919 inregistrerades estlandssvenskarnas politiska sammanslutning, Svenska Folkförbundet, och sedan dess var sistnämnda förening tidningens utgivare.

Förste redaktör för Kustbon var tidningens nuvarande redaktör. Från och med juli 1919 övertogs redaktörskapet av Folksekreteraren N. Blees, som tjänstgjorde till år 1924, varefter nuvarande redaktör och folksekreteraren N. Blees omväxlande skötte redaktörskapet för tidningen t. o. m. 1927. Härefter hade skolföreståndaren Andreas Stahl hand om redaktörskapet till 1932 då posten åter övertogs av folksekreteraren N. Blees, som skötte tidningen t. o. m. mars månad 1935 då Svenska Folkförbundet var nödsakat att upphöra med sin verksamhet, varefter tidningens utgivande avbröts.

Gamla och nya uppgifter.

Ett nytt år har gått in, och nya tankar födas. Ofrivilligt kommer en del av dessa att röra sig kring de gamla uppgifterna, som av någon anledning ej kunnat utföras under det gångna året, men även om helt nya.

Våra uppgifter såväl gamla som nya begränsa sig främst till vårt kulturarbete och beröra därvid naturligtvis även det ekonomiska livet, ty det har åter och åter understrukits, att ett effektivt kulturarbete är otänkbart utan ekonomisk bärkraft. Därför konstatera vi sålunda att dessa båda frågor beröra varandra.

Kulturarbetet har hos oss bedrivits efter i huvudsak riktiga grundlinjer. Man har i allmänhet ansett det vara nödvändigt att inrätta skolor för att kunna sprida bokligt ve-

Kustbon har under de år den utkommit varit en kär vän i många svenska hem. Den har fyllt sin plikt som budbäraren de svenska hemmen emellan allt efter sin förmåga och ekonomiska resurser. Ofta har den skolkat och ej inträffat varje vecka, som föresatsen var, men i så fall var det icke godvilligt utan under omständigheternas tryck. Samtidigt som tidningen varit en förmedlare och budbärare svenskar emellan här i Estland har den haft ett oskattbart värde som förbindelselänk med våra stamförvanter på andra sidan Östersjön. Kustbon har haft och har fortfarande en betydande uppgift att fylla i kampen för svenskhetens bevarande och därför bör den även i framtiden finna vägen till varje svenskt hem. När nu Svenska Folkförbundet överlämnat utgivanderätten till kulturföreningen Svenska Odlingens Vänner, vågar tidningens redaktion uttala sin förhoppning om att Kustbons förutvarande trogna vänner och skribenter, vilkas värdefulla bidrag under senaste åren saknats i Kustbons spalter, åter besmittas av skrivklådan och bli regelbundna medarbetare i föreningens egen budbärare.

W-m

tande och upplysning bland allmänheten samt även för att tillvarataga nationella intressen. På samma gång har föreningen under sin snart 30-åriga verksamhet strävat att uppfostra allmänheten att tjäna samhället, att tänka och handla fosterländskt och att vara lojala och nyttiga medborgare i det land, där vi fått vår hemvist.

Svenska Odlingens Vänner har under årens lopp tillvunnit sig en allt mera framskjuten plats även i det offentliga livet tack vare föreningens vidsträckt verksamhet såsom underhållande av flera skolor och betraktas även av statsmyndigheterna såsom representant för den svenska minoritetens kulturella och ekonomiska liv.

Det moderna samhället ställer omfattande krav på var och en av sina medlemmar och uppfordrar dem till verk-

samhet på ett eller annat sätt, beroende på vars och ens förmåga.

Man kan fylla många av sina samhällseliga plikter just därigenom att man deltagar i arbetet inom någon organisation, om man erkänner dess berättigande och är vänligt stämd gentemot dess syften och arbete.

Svenska Odlingens Vänner har försökt famna de flesta medlemmar av den svenska befolkningen här i vårt land, men man måste tyvärr medge, att detta försök inte givit tillräckligt resultat. Förklaringen är kanske den, att hela vårt folk ännu ej insett nödvändigheten och vikten av samhällsarbete i denna form. Måhända Sv. Odl. Vänner ej heller förmått inge tillräckligt förtroende för redbarheten i sina strävanden.

Om så varit fallet, borde i och med ingången av det nya året en förbättring häruti åvägbringas. Det torde bli lättare att upprätthålla förbindelse med allmänheten, sedan föreningen nu fått en budbärare. Man får dock ej glömma, att en stor del, ja kanske största delen av S. O. V:s verksamhet kommer att såsom hittills inriktas på underhållande av bildningsanstalter. Men det torde dock få anses naturligt, att större uppmärksamhet än hittills även riktas på det s. k. fria folkupplysningsarbetet uti den svenska bygden.

För att Svenska Odlingens Vänner's arbete må bli effektivt är det nödvändigt att alla svenskar sluta sig till föreningen och med intresse deltaga i dess arbete och mangrant prenumerera på Kustbon.

—s.

Julkvällen i hembyn.

Efter regnig och mulen höst och förvinter blev vädret äntligen kallare. Julen stundade. Man fick anstränga sig för att hinna med en hel del arbeten, vilka skulle utföras före julhelgens inbrott.

Redan ett par dagar före jul var marken betäckt med snö. Julesnön föll—den föll som ett slags förlåtelse för allt det molnhöljda och mörka.

Julen kom och skänkte frid. Till hembygdens tempel strömmade människorna drivna av längtan efter det, som höjer den inre människan, som skänker försoning och framtidshopp. Psalmerna, evangeliet, körsångerna och ljusen, mötet med bekanta människor och en stilla väntan på en julhälsning från någon kär vän, detta gör, att julen är en efterlängtd högtid för gammal och ung.

Har du märkt, att ljusen lysa liksom annorlunda i julekväll? Ljusare än eljest stråla de ifrån stugornas fönster i din hemby. Varmare blinka de ifrån stadens lyktor bort över havet.

Redan höres hästtramp och ungdomens glada röster. Byfolket återvänder ifrån sin kyrkofärd. Från havsbandet höres svanornas höga rop. Vandraren stannar och lyssnar, huru svansången ekar ut över bygden i helgad julekväll. Men där i byns utkanter—i mon,—där snön har fallit „på kall och frusen jord“ och lagt sig tjockt och tungt på trädens grenar, är friden djup. Man gripes av underbar helgmättad stämning. Man tänker på det svåra och dramatiska, på julekvällens vandringsman (Z. Topelius dikt), när den bleka månen sken på mon och lon tjöt av hunger i sin klyfta. Man tänker på det underbara och sägenomspunna, som timar i skogens lugna sköte varje år blott under helgad julenatt. Det sägs, att djurens sinnen då stämmas till frid och försoning. Det sägs att för en stund skogen under den natten klär sig i underbart vacker blomsterprakt. Ej underligt att skåneabboten trots ålder red en lång väg upp till rövarskogen för att se julträdgården blomma i julekvällen. (S. Lagerlöf.) Likt honom trevar man med handen under snön på den frusna marken. Visst finner man ej likt skåneabboten julrosens rötter, men lingonriset grönskar där än. Detta tar man med hem som minne ifrån julekvällens underbart vackra skog.

A. S.-g.

Julen på Pakri

Det males, bakas, rökes, brygges, städas och fejas. Överallt råder brådska och buller. Även under de djupaste midnattstimmarna kan man höra bråk och støj, som tyder på att folk är i farten. Vad står på? Jo, julveckan är inne. Alla vinklar och vrår måste få den rätta julpolityren, innan helgen kan mottagas. Och den få de även. Till julafton är allting klappat och klart. Nöjda och belåtna med veckans vedermodor stega de kärnfriska infödingarna av vikinga ått fram till sina små gråa rökbastur, där även den kroppsliga hyddan göres värdig att mottaga den instundande högtiden.

Men, ärade läsare, jag skall även passa på och säga, att den sistnämnda julförberedelsen icke hör till de enklaste. Ja, väl för rågöbon, men... huru klarar sig en utomstående?—Föreställ er!... ett litet halv-mörkt, för att inte säga kol-svart krypin, värme till c: a 80°C, kokande vatten och heta stenar — kallt vatten också förstås — asklut m. m. gott. Glömmas bör ej heller den fina röklukten, björkriskvasten och öl-stånkan. Detta är rökbastun och dessa faktorerers samverkan kallar rågöbon för julbad. Detta med rätta. Tänk, — horison-tellt läge på bastulaven i en temperatur nära kokpunkten, ett slag nu och då med björkriskvasten på bara mässingen och en klunk rågöl för en törstig strupe! Det är väl det bästa en öbefolkning kan önska sig efter en mödosam, mörk, kall och stormig höst.

Badet är badat, och bastudrycken är drucken. Sakta men säkert vandrar den ena familjemedlemmen efter den andra in från bastun, glada i hågen att inte allför hårt ha blivit behandlade av julgåsens obarmhärtiga ruska. Nu är det tid på att taga in julhalmen. En kärve långhalm hämtas in och breddes ut i ett hörn av storstugan. Husbonden tar ölstånkan håller något i kärven och önskar hälsa och lycka åt gamla och unga på sjö och land. — Vacker sed, som numera håller på att försvinna. Julen är i full gång. Borden äro dukade, mat av

alla tänkbara slag; medelpunkten utgör dock grishuvudet, som får en hedrande plats på bordets mitt. Ljusen i granen tändas, och julsångerna brusa ut i den stilla kvällen. Först bort åt midnattstiden hör man, hur alla lägga sig till ro för att följande morgon vara mogna för julottan i öns lilla kappell. Ofta nog är det julhalmen, som utgör familjens gemensamma säng på julekvällen.

De två första juldagarna förlöpa i en mera allvarlig stil. Kyrkogång på morgonen och ett och annat besök hos släktingar och vänner på eftermiddagen. Först på tredje dag jul börjar den glada helgen. Folkmassor draga från gård till gård. Stundom upptäcker man även någon spelman i laget. Då kan man vara säker på att det blir liv i luckan. Skriv upp det! Musik, dans, öl och mat är ingen snål med. Ej sällan händer det, att man äter tolv-tretton gången under en helgdag. Och öl — ja, det dricker man före, under, efter och mellan måltiderna. Allt går under god sänja och gott samförstånd.

Rågöborna fira jul i fyra dagar. Den fjärde dagen är ofta nog den trevligaste och gladaste. Redan tidigt på morgonen kan man få påhälsning av några levnadsglada unga män, som komma för att beskatta „båskappan“. Det är så, att man på fjärde juldagen för ut julhalmen, som på dialekt kallas för „bås“ (boss). Då halmen sålunda förts ut, det sker tidigt på morgonen — värmer man en stänka öl, som man kallar för „båskappan“. Efter „båskappan“ komma nya ölstänkor, och helgen pågår under glam och lek långt in på natten. J år turades det så bra, att fjärde juldagen inföll på en lördag, som hade till följd, att man skarvade till söndagen, och julen därigenom kom att vara i fem dagar och sex nätter. Det förslår, tror jag, lecke sant?

Jag vågar med full säkerhet påstå, att vill man fira jul på gammalt nordmannavis, skall man fira den bland rågöbor på Pakri. Må vi därför med respekt se på rågöbornas gamla seder och bruk vid julfirandet.

V. Pöhl.

Estlandssvenska kulturfonden.

Från svenska församlingen i Tallinn har nyligen utgått ett beaktansvärt initiativ: en estlandssvenskarnas egen kulturfond skall upprättas. Estlandssvenskarna skola ge sitt eget bidrag till det kulturella arbetet i deras bygder.

En grundplåt till fonden ästadkoms genom kollekt vid aftongudstjänst i svenska kyrkan i Tallinn Svenska dagen. Och just nu i dagarna organiseras insamlingsarbetet som bäst. Tanken är framför allt att bygga på de små, regelbundna bidragen och att arbeta på lång sikt. Därför kommer under den närmaste tiden att genom de svenska församlingarnas präster utdelas sparbössor till villiga församlingsmedlemmar. Dessa utfästa sig att varje månad nedlägga den lilla summan av fem cent i sin sparbössa, varvid naturligtvis den, som så önskar, mycket gärna får offra en större penning. Vid varje års slut föres sparbössan till församlingens pastor, som tömmer bössan på dess innehåll och vidarebefordrar det till kontraktsprosten.

Naturligtvis blir detta bara småpengar, men det är det regelbundna och uthålliga givandet, som skall göra det. „Droppen urholkar icke stenen genom kraft, utan genom upprepat fallande“.

Medlen skola fonderas på lång framtid. De skola stå orörda, till dess den lilla summan växt till ett stort fem- eller sexsiffrigt tal. Det är icke vi, kanske icke heller våra barn, utan våra barnbarn och barnbarnsbarn, som skola få glädje av den.

Stadgarna för fonden äro ännu icke utarbetade, men fonden skall givetvis användas till kulturellt ändamål en gång i framtiden. Fonden förvaltas tills vidare av svenska prostetiet, vilket ansågs lämpligast, då ju initiativet utgick från kyrkligt håll. Fonden blir därför på sitt sätt ett församlingsgarnas bidrag till det kulturella arbetet. De svenska församlingarna i Estland äro icke kulturfientliga!

Efterhör alltså under innevarande månad estlandssvenska kulturfondens sparbössor hos din församlingspastor och bliv en flitig samlare!

Hembygden.

Två sjuksystrar på Ruhnu?

Enligt vad vi ur tillförlitlig källa erfarit, ha de estniska sjukvårdsmyndigheterna för någon tid sedan till Ruhnu utsänt en estnisk sjuksköterska, som redan börjat sitt arbete på ön.

Som bekant arbetar sedan mer än två år tillbaka också en rikssvensk sjuksköterska på ön, diakonissan Jenny Larsson från Stockholm. Systrar Jenny Larsson befinner sig fortfarande på Ruhnu, varför ön tydligen för närvarande har två sjuksystrar. Systrar Jenny är helt och hållet avlönad med rikssvenska medel. Det torde också vara bekant, att man i Sverige en längre tid arbetat för inrättande av en sjukstuga på Ruhnu. Insamlingsarbetet till förmån för denna står under Årkebiskop Eidems ledning.

Anledningen till förordnandet av ytterligare en sköterska till Ruhnu är än så länge obekant. Den estniska sjuksköterskan, som är nyutexaminerad, avlönas av estniska staten.

Guldbröllop.

Första dag jul firade Anders och Lena Schönberg i Pöösaspea (Spithamn) i närvaro av barn, barnbarn sitt guldbröllop. Till dagens festlighet voro två söner, en från Kanada och en från Sverige, hemkomna. Anders Schönberg är född den 18 dec. 1858 och hans hustru Lena 27. januari 1866. I äktenskapet hava de åtta barn, fem söner och tre döttrar. Av sönerna äro två skeppare på egna skutor i hembygden, en byggmästare i Kanada och den yngste reklamchef i Stockholm. En son har skördats av döden. Döttrarna äro alla tre lyckliga mödrar. Vi tillönska guldbröllopsparet all lycka och välgång på deras ålderdomsdagar.

Vormsöbor i livsfara.

De senaste dagarnas tövåder ha gjort isarna omkring Vormsö och Noarootsi allt svagare. Senast meddelas, att tre vormsöbor på hemväg en km. från staden råkat i största livsfara, i det att isen brast och alla tre kommo i vattnet. I en halv timmes tid fingo de kämpa en förtvivlad kamp för livet. Slutligen räddades de av chefen för räddningsstationen och två vormsöfiskare. Två av de nödställda — den 60-åriga Johannes Proos och hans hustru — voro vid räddningen fullkomligt utmatade.

Riguldi.

Den 14 december firade den i höst i Roslep bildade ungdomsföreningen av S.O.V. sin första julfest i Roslep skola. Programmet upptog Lucia-brud, sångtablå och skådespel i en akt. Lokalen var fylld till trängsel, och stämningen var god. Föreningsarbetet har legat nere i „Bakvelde“, varför man inte kan begära förstklassiga prestationer, men publiken tycktes dock vara belåten. Till stämningens höjande bidrog skolföreståndaren A. Westerbergs orkester, som godhetsfullt åtagit sig att medverka vid tillfället.

240 kommuner i stället för 369.

I inrikesministeriet har utarbetats förslag till kommunernas omläggning så att antalet minskas från nuvarande 369 till 240. Redan 1930 gjordes utkast till lag om kommunernas självstyrelse. Förslaget bordlades dock tills vidare. Under sistförflutna år blev frågan på nytt aktuell, i all synnerhet vad som angår kommunernas territoriella indelning. Våra kommuner ha på sin tid uppkommit i anslutning till godsen, varvid godsets storlek även varit normgivande för kommunens. Folkmängden i kommunerna varierar för närvarande mellan 300—10.000. Det har visat sig, att i kommuner, där antalet innevånare understiger 2000 personer, de administrativa omkostnaderna

äro betydligt högre än större kommuners. Därför har man föreslagit, att de nya kommunerna skulle bestå av 2000—3000 personer, där inga geografiska hinder förefinnas. Här vid lag tages dock även den territoriella storleken i betraktande, så att sockenborna ej få en allt för lång väg till kommunens centrum — kommunalförvaltningen. Det anses nämligen önskvärt, att varje kommun äger ett centrum såväl administrativt som ekonomiskt och kulturellt. Efter det regeringen i princip godkänt utkastet, kommer kommunernas självstyrelselag till slutbehandling i lagutskottet och reformen genomföres.

Italienarna bombardera Röda Korset.

Svenska ambulansen fick sätta livet till.

Från Addis Abeba telegraferas, att italienska flygare bombarderat till krigsskådeplatsen utsända svenska rödakorsambulansen. Vid bombardemanget dödades 9 svenskar och 23 abessinier. De övriga tre medlemmarna i svenska ambulansen blevo svårt sårade.

Budskapet har väckt största förbittring i Sverige. På flera håll ha nyårsgudstjänsterna förvandlats till sorgegudstjänster. Italienska legationen i Stockholm har måst bevakas av en stark trupp ridande polis på grund av den upprörda sinnesstämningen bland befolkningen.

Endast två sårade?

Enligt senare meddelande ha endast två av svenska ambulansens medlemmar sårats, och ingen dödats. Alla instrument, medicinförråd och övrig utrustning ha likväl förstörts.

Kriget i Abessinien.

Under senaste veckorna har kriget alltmera tagit en vändning till abessiniernas förmån. På sydfronten ha de återerövrat allt vad de tidigare förlorat till de italienska trupperna, och på nordfronten återvinna de den ena ställningen efter den andra.

Nyårsstatistik.

I den mån uppgifter redan nu kunnat erhållas, meddelas här några siffror ur de svenska församlingarnas liv år 1935. Alla siffror, som anföras inom parentes, avse år 1934.

Svensk-finska S:t Mikaelsförsamlingen i Tallinn med annexförsamlingarna å kringliggande öar.

Födde: 10 (7), gossebarn 4 (4), flickebarn 6 (3).

Döda: 15 (7), män 6 (3), kvinnor 9 (4).

Vigde: 4 par, därav inga församlingsmedlemmar.

Konfirmander: 17 (0), gossar 6, flickor 11.

Nattvardsgäster: 109 (54), män 22, kvinnor 87.

Utflyttade: 19.

Inflyttade: 3.

Församlingens medlemsantal
31. dec. 1935 : 1120 (1141).

Vormsö St. Olafsförsamling:

Födde: 46 (50), gossar 23 (29), flickor 23 (21).

Döda: 50 (26), män 20 (16), kvinnor 30 (10).

Vigde: 7 par (21).

Noarootsi församling:

Födde: svenskar 26, gossar 6, flickor 20; ester 22, gossar 10, flickor 12.

Döda: svenskar 14, män 9, kvinnor 5; ester 22, män 8, kvinnor 14.

Vigde: 29 par.

Utflyttade: svenskar 24, män 9, kvinnor 15; ester 22, män 8, kvinnor 14.

Inflyttade: svenskar 26, män 10 kvinnor 16; ester 9, män 4 kvinnor 5.

Hela medlemsantalet: svenskar 2378 (2344), män 1188 (1170), kvinnor 1190 (1174); ester 1295 (1295), män 618 (617), kvinnor 677 (678).

Svenskarna i församlingen ha alltså under år 1935 ökat med 34 personer.

Kyrkokonsert i Svenska kyrkan.

Tisdagen den 7. januari kl. 6 e. m. giver den finländska kantorn, dir. K. E. Lauren tillsammans med den estniska sångerskan Fröken H. Valdman en kyrkokonsert i svenska St. Mikaelskyrkan. Program, vilket också är inträdesbiljett, erhålles vid ingången till ett pris av 25 sent.

Gott Nytt År tillönska

Märta och Karl Nilsson

Vormsö Kooperativa Handelsförening

Estlandssvenskarnas första och största kooperativa företag

Vormsöbor. Stöd edes egen handel genom medlemskap och inköp

Gott Nytt År tillönska

Frida och Anders Lindquist

Gott Nytt År tillönska

Gundel och Andreas Stahl

Gott Nytt År tillönska

Margot och Mathias Westerblom

Gott Nytt År tillönskar

Anders Aspellin

Prenumera på Kustbön! Bliv med i arbetet för vår egen tidning.